

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515201821
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2515201821.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci navrhovateľky: Q. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, K., zastúpená: JUDr. Jozef Boris, advokát, so sídlom Dopravná 3121/4, Bratislava proti odporcovi, manželovi: F. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, K., zastúpený: JUDr. Barbora Volárová, advokátka, so sídlom Kukučínova 11, Piešťany, o návrhu na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu: F. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, soc. vecí a rodiny Piešťany, na čas po rozvode, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany, č. k. 9P/20/2015- 510, zo dňa 25. júla 2019, v časti úpravy styku matky s maloletou dcérou, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti úpravy styku m e n í tak, že matka je oprávnená sa stretávať s maloletou dcérou v každom nepárnom týždni v sobotu a v nedeľu v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. a v párnom týždni v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., počas vianočných a novoročných sviatkov 24.12, 25.12. a 01.01. od 10.00 do 16.00 hod.

II. Otec je povinný dieťa na styk s matkou riadne pripraviť a matke ho odovzdať v mieste svojho bydliska. Matka je po ukončení styku dieťa povinná odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska.

III. Vo zvyšnej časti úpravy styku sa rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom manželstvo účastníkov konania, ktoré bolo uzatvorené dňa 02.06.2012 v Piešťanoch, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Piešťany vo zväzku XXIX., roč. 2012, na str. 48, pod por. č. 65 rozviedol. Zároveň schválil rodičovskú dohodu o úprave pomerov rodičov (manželov) na čas po rozvode k maloletej F. tak, že maloleté dieťa sa na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia sú oprávnení dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Matku zaviazal prispievať na výživu maloletej dcéry výživným vo výške 120 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk otca od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Styk matky s dcérou súd upravil tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletou F. v každom nepárnom týždni od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý párný týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. počas prvých 3 mesiacoch nasledujúcich po právoplatnosti rozsudku, následne od 4. mesiaca po právoplatnosti rozsudku umožnil matke stretávať sa s maloletou dcérou v každom nepárnom týždni v čase od 15.00 hod. od piatka do nedele do 18.00 hod. a každý párný týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. Matke umožnil tiež stretávať sa s dcérou počas vianočných sviatkov nepárneho roka od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a počas Silvestra párneho roka od 31.12. od 09.00 hod.

nepretržite do 01.01. nepárneho roka do 18.00 hod. Súd otcovi uložil povinnosť dieťa na styk s matkou riadne pripraviť a matke ho odovzdať v mieste bydliska maloletého dieťaťa okrem štvrtkov a piatkov, kedy je matka oprávnená si dieťa prevziať v predškolskom zariadení, ktoré maloleté dieťa navštevuje. Po ukončení styku je matka povinná dieťa otcovi odovzdať v mieste jeho bydliska. Návrh matky na úpravu styku s dcérou počas jarných a letných prázdnin zamietol. Súd tiež zrušil uznesenie Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/310/2015 - 46 z 22.12.2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 24CoP/6/2016 - 81 z 10.02.2016, uznesenie Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/310/2015 - 217 z 10.02.2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 24CoP/74/2017 - 271 z 31.05.2017. O náhrade trov konania súd rozhodne samostatným uznesením.

2. Súd po citovaní § 25 ods. 1 a 2, 36 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) rozsudok v napadnutej časti úpravy styku vecne odôvodnil tým, že styk s dieťaťom má zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obom rodičom, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali prispievať obidvaja rodičia a snažiť sa tak o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani to, že záujem na vytvorení dobrých citových vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do starostlivosti je daný aj tým, že tento citový vzťah v prípade neočakávaných životných udalostí umožní nahradiť starostlivosť týmto rodičom. Do úpravy výkonu rodičovských práv a povinností patrí aj úprava styku s dieťaťom, ktorý si môžu rodičia tiež dohodnúť. Ak uzavrú dohodu, stane sa súčasťou rozhodnutia. Styk rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do starostlivosti, s týmto dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa. Zákon o rodine uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, pričom táto nevyžaduje schválenie súdu.

3. Rodičia pred súdom neuzatvorili dohodu o stretávaní sa matky s dcérou. Matka pred súdom vzhľadom na závery znaleckého dokazovania súhlasila s úpravou styku s dcérou tak, že bude oprávnená sa s ňou stretávať každý nepárny týždeň od piatku od 15.00 hod. do nedele večer, prípadne do pondelka rána, každý párny týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 19.00 hod., cez vianočné sviatky od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 19.00 hod. nepárneho roka, tiež počas Silvestra od 31.12. od 09.00 hod. do 01.01. do 19.00 hod. v párnom roku, počas jarných prázdnin v párnom roku celý týždeň, ako aj počas letných prázdnin v každom mesiaci dva ucelené týždne. Navrhla, aby odovzdanie dieťaťa prebiehalo tak, že dieťa si vždy vyzdvihne s tým, že po ukončení styku si ho príde vyzdvihnúť otec. Otec s uvedeným nesúhlasil v časti prespatia maloletej u matky počas bežného styku, ako aj počas styku v čase vianočných sviatkov a Silvestra, ako aj v časti jarných a letných prázdnin. Otec tiež nesúhlasil s návrhom, aby si po skončení styku prišiel mal. dieťa vyzdvihnúť do domácnosti matky. Kolízny opatrovník odporučil, aby bol upravený styk s prespatím v zmysle znaleckého posudku za dodržania pravidelnosti styku matky s maloletou, postupnosť pri rozširovaní styku, pričom s prihliadnutím na závery znalca neodporučil úpravu styku počas jarných a letných prázdnin.

4. Naposledy bol upravený styk matky s dcérou len predbežne neodkladným opatrením, uznesením Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/310/2015 - 217 z 10.02.2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 24CoP/74/2017 - 271 z 31.05.2017, tak, že matka bola oprávnená stykať sa s maloletou každú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod., každý nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 16.00 hod. a každý nepárny týždeň v nedeľu od 10.00 hod. do 16.00 hod. Znaleckými posudkami č. 34/2018 a č. 16/2019 znalca PhDr. Igora Obucha mal súd preukázané, že maloletá by sa mala s matkou stretávať pravidelne, pričom o túto pravidelnosť by sa mala starať v prvom rade matka, pričom znalec navrhol stretnutia každý druhý víkend aj s prespaním a okrem toho napríklad jedno popoludnie v pracovný deň každý druhý týždeň. Čo sa týka prespávania maloletej u matky počas víkendu, znalec s tým súhlasil, avšak navrhol, aby to išlo postupne, t.j. začať s jedným prespatím, pokračovať s dvomi, príp. tromi. Bez takejto „predprípravy“ znalec neodporučil delenie prázdnin pol na pol. Súd mal výsluchom matky preukázané, že počas Vianoc v roku 2018 sa s dcérou stretla, následne odcestovala do zahraničia na 2 mesiace, pričom sa vrátila v marci 2019, potvrdila, že nie úplne využíva upravený rozsah styku s maloletou. Naposledy sa s ňou stretla iba minulú sobotu, v nedeľu už nie dôvodiac, že v nedeľu bola v V. na rodinnej oslave, má zlé spoje so V. do K..

5. Je potrebné uviesť, že maloletá F. potrebuje pre svoj zdravý vývin obidvoch rodičov, pričom na základe vyššie uvedených preukázaných skutočností dospel súd k záveru, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol jeho styk s matkou počas bežného týždňa upravený tak, ako je to uvedené vo výroku

rozhodnutia. Pri rozhodovaní súd zohľadnil jednak závery znaleckého posudku č. 34/2018 a č. 16/2019 vypracovaného znalcom PhDr. Igorom Obuchom, zohľadnil tiež odporúčenie kolízneho opatrovníka, ako aj na frekvenciu stretnutí matky s maloletou za obdobie trvania predmetného konania, najmä od Vianoc 2018. Ako vyplýva jednak zo znaleckého posudku maloletá F. sa na stretnutia s matkou teší, pričom je v jej záujme upraviť styk aj s prespatím, toto sa však musí realizovať postupne a opatrne. Súd s poukazom na závery znaleckého posudku zamietol návrh matky na úpravy styku počas jarných a letných prázdnin. Pri rozhodovaní súd prihliadol na záujem maloletého dieťaťa, keďže tento je prioritným hľadiskom pri rozhodovaní súdu vo veci starostlivosti o maloleté dieťa. Nakoľko doposiaľ maloletá u matky doposiaľ neprespala, pričom matka sa v minulosti dlhodobejšie zdržiavala v zahraničí, sama priznala, že v plnom rozsahu nevyužíva styk s dieťaťom, z vyjadrenia otca z 11.07.2019 vyplynulo, že matka po apríli 2019 do začiatku júla 2019 za dcérou prišla spolu tri krát (05.06., 08.06., 03.07.2019), 20 ďalších termínov vynechala, súčasne zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že matka má problémy s plánovaním, či cieľavedomým správaním, súd považoval s poukazom na uvedené za predčasné upraviť styk matky s maloletou počas jarných a letných prázdnin, a preto v tejto časti návrh matky zamietol. Uvedená úprava plne rešpektuje znalcom odporúčenú potrebu postupného pozvoľného procesu zvykania si maloletej na prespávanie v domácnosti matky, pričom v prípade, že by sa pri realizáciách vymedzeného styku ukázalo, že styk v určenom rozsahu dokáže dieťa dobre zvládať, bude možné s použitím § 26 ZoR pristúpiť k zmene a rozsah styku matky s maloletou prispôbiť aktuálnemu stavu a najlepšiemu záujmu dieťaťa. K návrhu matky, aby po skončení styku si dieťa preberal otec v domácnosti matky, súd uviedol, že miesto preberania a odovzdávania dieťaťa výlučne matkou upravil s prihliadnutím na nesúhlas otca s návrhom matky, konštantnú rozhodovaciu prax súdov poukazujúc súčasne na malú vzdialenosť medzi súčasným bydliskom matky (X.) a bydliskom maloletej (K.), t.j. 7 km. Zároveň súd poukazuje na skutočnosť, že otec maloletej vzhľadom na jej vek vykonáva osobnú starostlivosť o maloletú, zabezpečuje jej prítomnosť v predškolskom zariadení, tiež v prípade potreby s ňou navštevuje lekárov, a preto by matka mala otca odbremeniť aspoň pri výkone jej oprávnenia na styk s maloletou.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie a doplnenie odvolania otec maloletej dcéry prostredníctvom právneho zástupcu v časti a úpravy styku matky s maloletou F. z dôvodu, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, neprihliadal na záujmy maloletej dcéry a predčasne rozšíril rozsah styku matky s maloletým dieťaťom na jednu, resp. dve noci bez predchádzajúcej predprípravy (osvedčenia), ktorú v danom prípade vzhľadom na osobnosť a doterajší prístup matky maloletej s prihliadnutím na vyjadrenie znalca otec považuje za bezpodmienečne nutnú. Otec nesúhlasil s tým, aby dcéra už v súčasnosti prespávala u matky čo len jednu noc a v plnom rozsahu zotrúva na dôvodoch nesúhlasu uvedených v písomnom vyjadrení zo dňa 11.07.2019, ktoré na strane matky naďalej pretrvávajú. Počas konania, ako aj v konaní vo veci starostlivosti o maloletú na čas do rozvodu (č.k. 13P/310/2015) bol preukázaný dlhodobý chabý záujem matky o stretávanie sa s maloletou dcérou. Tento nezáujem pritom nesúvisí len s jej nevyspytateľnými odchodmi do zahraničia, ale má pôvod priamo v osobe matky, jej vlastnostiach a životných prioritách. Matka neustále používa výhovorky, prečo sa s dcérou v čase nariadeného styku nemôže stretnúť, nie je ochotná podriaďiť svoje náhle impulzy a reakcie záujmom maloletej dcéry. V praxi funguje stretávanie matky s maloletou tak, že matka využije približne 10-20% termínov, ktoré má v súčasnosti nariadené neodkladným opatrením. Dôvodom pritom nie je jej občasný pobyt v zahraničí, dcéru nenavštevuje ani v čase, keď je na Slovensku. Otec pre ilustráciu uviedol, že matka po pojednávaní dňa 25.07.2019, na ktorom súd vyniesol napadnutý rozsudok a upravil styk matky s dcérou aj s prespatím, v nasledujúcom mesiaci po dcéru prišla jeden jediný krát a to dňa 03.08.2019. Zvyšných 8 termínov styku matka odignorovala, pričom otcovi ani nedala vedieť, že po dcéru nepríde. Maloletá tak na matku vonku márne hodinu čakala. Vo všetkých prípadoch otec nakoniec musel matku kontaktovať a zisťovať, či príde alebo nie, pričom odpovede matky otec predkladá súdu v prílohe.

7. Matkine životné priority sa nezlučujú so záujmami maloletej dcéry. Matka o dcéru javí záujem zriedka, aj to len na pár hodín, veľmi často dcéru vracia otcovi späť ešte pred termínom, resp. na druhý deň už po dcéru nepríde. Je preto predčasné v súčasnosti určovať styk ako je uvedené v napadnutom rozsudku, keďže táto úprava vzhľadom na preukázané dlhodobé správanie matky reálne nezabezpečí postupný proces zvykania si maloletej na prespávanie u matky ako to uvádza súd. V odôvodnení rozsudku súd konštatuje, že je v záujme maloletej upraviť styk aj s prespatím, toto sa však musí realizovať postupne a opatrne, avšak súd pri rozhodovaní nezohľadnil doterajšie správanie matky a priebeh stretávaní, na ktoré upozorňoval nielen otec, ale aj znalec. V troch posudkoch znalec spochybnil, či sa matka vôbec dokáže poriadit' pravidlám, pričom vo všetkých kladie znalec opakovane dôraz na postupnosť

a pravidelnosť rozširovania rozsahu styku, ktorú má zabezpečiť najmä matka, z čoho je zrejmé, že od doby vyhotovenia prvého posudku vo februári 2017 nenastal v stretávaní matky s dcérou vôbec žiaden progres, skôr naopak. Pri súčasnej úprave a správaní matky nastane presne situácia, na ktorú na pojednávaní upozornil kolízny opatrovník, a síce, že matka po dcéru bezdôvodne nepríde 3-4 mesiace (resp. možno raz za mesiac) a následne sa bude hneď bez predprípravy domáhať realizácie styku s dvoma prespaniami dcéry u matky z piatka na nedeľu (strana 3 zápisnice zo dňa 25.07.2019). Toto nie je príklad ani extrém, toto je bežné správanie matky. Maloletá na takúto situáciu nie je pripravená, následkom čoho dôjde logicky k problémom pri výkone styku, nevraviac o psychike dcéry.

8. Otec predložil v prílohe odvolania výpisy zo sociálnej siete matky, z ktorých vyplýva, že matka po poslednom pojednávaní odišla do zahraničia, kde si hľadá prácu. Súdu pritom tvrdila, že od 16.08.2019 nastupuje do novej práce v K.. Matka bežne odchádza do zahraničia náhle a nepredvídateľne, navyše bez toho, aby mala vopred zabezpečenú prácu. Aj v zahraničí často mení pracovné miesta a domov za dcérou v tomto čase vôbec nechodí, hoci z Rakúska by nemal byť pre ňu problém prísť navštíviť dcéru aspoň raz za mesiac. Podľa názoru otca úprava styku v zmysle napadnutého rozsudku nezabezpečí ani postupnosť, ani plynulosť pozvoľného rozširovania styku s maloletou dcérou, naopak, bude spôsobovať problémy pri jeho výkone, keď si bude matka nárazovo vymáhať rozšírený styk s maloletou bez realizácie znalcom odporúčanej predprípravy. Súdom určená úprava styku matky s maloletou F. je za daných okolností predčasná, nezodpovedá požiadavke postupnej prípravy na pravidelný styk.

9. Po podaní odvolania sa otec v septembri 2019 od matky dozvedel, že jej bývalého priateľa M. A., s ktorým sa matka rozišla v zlom, prepustili z väzby a tento sa jej mal vyhrážať, že ublíži jej aj dcére. Sama matka otcovi telefonovala, že má dávať na dcéru pozor. Aj z tohto dôvodu má otec dôvodné obavy nechávať maloletú v prítomnosti matky. Dňa 25.10.2019 otec podal vo veci trestné oznámenie (v prílohe ho prikladá), keďže matka to dovtedy na žiadosť otca nespravila. Dcéra nie je preto v prítomnosti matky v bezpečí.

10. Z uvedených dôvodov otec navrhol, aby odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok v časti úpravy styku matky s maloletou dcérou tak, že určí, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletou F. každý páry týždeň v sobotu a nedeľu v čase od 10.00 do 16.00 hod. a v nepárny týždeň v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., pričom otec je povinný v určený čas dieťa na styk riadne pripraviť a matka si dieťa prevezme v mieste bydliska otca, kde ju po skončení styku vráti.

11. Kolízny opatrovník o odvolaní otca vo vyjadrení uviedol, že s rodinou maloletej F. spolupracuje od roku 2015. Uznesením OS Piešťany o nariadení predbežného opatrenia, sp. zn. 13P/310/2015, bola maloletá ponechaná v starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu k rukám otca. Následne bol uznesením OS Piešťany o nariadení neodkladného opatrenia, sp. zn. 9P/49/2016 upravený styk maloletej s matkou. Stretávanie matky s maloletou sa celé obdobie realizuje nepravidelne (čo matka nepopiera), matka opakovane pracovala v zahraničí, resp. v zmenovej prevádzke. Rovnako počas celého obdobia matka viackrát zmenila miesto svojho pobytu, bývala vo viacerých prenajatých bytoch, resp. u svojej matky. Z toho dôvodu kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení na súdnom pojednávaní dňa 25.07.2019 apeloval na matku, aby bola zachovaná postupnosť jej stretávania sa s maloletou. V súvislosti s oznámením otca maloletej na OO PZ v Piešťanoch zo dňa 25.10.2019, si kolízny opatrovník túto skutočnosť telefonicky overoval, spis naďalej evidujú, zatiaľ nie je právoplatne ukončený. Pokúsili sa telefonicky skontaktovať aj s matkou maloletej, avšak neúspešne. Vychádzajúc z predchádzajúceho obdobia, kedy sa matka s maloletou stretávala nepravidelne, ako aj tvrdenia otca o realizovanom styku v poslednom období, uvedenom v jeho odvolaní, s prihliadnutím na závery znaleckého posudku, sa v plnej miere kolízny opatrovník pridrižiava vyjadrenia na súdnom pojednávaní dňa 25.07.2019 a keďže sa styk nerealizuje postupne, odporúča odvolaciemu súdu, aby rozsudok v časti úpravy styku zmenil a určil styk matky s maloletou v užšom rozsahu, zatiaľ bez prespatia, napríklad v rozsahu navrhnutom otcom maloletej.

12. Matka odvolací návrh nepodala a k podanému odvolaniu sa nevyjadřila.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP),

preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

14. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok pre úpravu styku, preto ako je vyššie uvedené, vo veci nenariaďoval pojednávanie za účelom vykonávania alebo opakovania dôkazov. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie stanovený rozsah styku nesprávne právne posúdil a preto s prihliadnutím k odvolacím dôvodom otca a s prihliadnutím k vyjadreniu kolízneho opatrovníka zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a umožnil stretávať sa matke s dcérou bez prespatia počas každého druhého víkendu.

15. Predmetom konania bol v danom prípade rozvod manželov a úprava práv a povinností rodičov k maloletej dcére na čas po rozvode. Otec podal odvolanie výlučne v časti úpravy styku matky s dcérou, preto predmetom odvolacieho konania je časť rozsudku súdu prvej inštancie upravujúci styk počas víkendov, v týždni, počas vianočných a novoročných sviatkov a počas prázdnin. Zvyšná časť rozsudku súdu prvej inštancie nebola predmetom prieskumu odvolacieho súdu. Tak, ako uviedol súd prvej inštancie, konanie začalo na návrh matky, matka navrhovala upraviť styk s dcérou každý druhý víkend a jeden deň v týždni a aj počas prázdnin. Doposiaľ bol styk dieťaťa s matkou upravený predbežným opatrením vydaným počas konania tak, že matka bola oprávnená sa s dcérou stretávať každý druhý víkend v sobotu a nedeľu v stanovených hodinách bez prespania a každý druhý týždeň v stredy popoludní v presne stanovený čas. Po vykonanom znaleckom dokazovaní súd prvej inštancie upravil styk matky s dcérou tak, ako je uvedené v prvom odseku tohto odôvodnenia. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec, v ktorom namietal rozsah úpravy styku najmä s prihliadnutím k skutočnému správaniu sa matky, ktoré je nezodpovedné, matka sa s dcérou nestretávala ani v rozsahu stanovenom predbežným opatrením, využívala možnosť stretnutí len v rozsahu maximálne 20%. Z prístupu matky k dcére je evidentné, že postoj matky k dcére je ľahostajný a uprednostňuje iný program ako stretnutia s dcérou. Rozhodnutím súdu nebol naplnený predpoklad rozširovania styku matky s dcérou vyjadrený v znaleckom posudku, aby sa styk rozširoval s prespaním po určitej predpríprave.

16. S prihliadnutím k argumentácii otca v odvolaní bolo potrebné posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol o úprave styku matky s maloletou dcérou správne, keď umožnil matke stretávať sa s dcérou v každom nepárnom týždni od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý páry týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. počas prvých troch mesiacov po právoplatnosti rozsudku, následne od štvrtého mesiaca po právoplatnosti rozsudku v každom nepárnom týždni v čase od 15.00 hod. od piatka do nedele do 18.00 hod. a každý páry týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod.; počas vianočných sviatkov nepárneho roka od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a počas Silvestra párneho roka od 31.12. od 09.00 hod. do 01.01. nepárneho roka do 18.00 hod., pričom matka má dieťa prevziať od otca v mieste bydliska maloletého dieťaťa okrem štvrtkov a piatkov, kedy je matka oprávnená si dieťa prevziať v predškolskom zariadení, ktoré maloleté dieťa navštevuje. Po ukončení styku je matka povinná dieťa otcovi odovzdať v mieste jeho bydliska.

17. Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 25 ods.1 a 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

19. Dôležitým vykonaným dôkazom boli v prejednávanej veci znalecké posudky znalca PhDr. Igora Obucha, z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, v prvom z nich doručenom súdu prvej inštancie dňa 27.2.2017 bolo znalcom doporučené maloletú dcéru zveriť do osobnej starostlivosti otca a styk matky s dieťaťom znalec navrhol upraviť predovšetkým tak, aby toto

stretávanie bolo pravidelné (v čase vypracovávaní znaleckého posudku sa matka s dcérou stretávala dva krát týždenne za prítomnosti otca, dieťa u matky neprespávalo), pretože dieťa potrebuje oboch rodičov. Znalec považoval za obťažné načrtnúť konkrétnu úpravu styku. Považoval za vhodné, aby sa stretávanie matky s dcérou rozvíjalo postupne, najprv v rovnakom rozsahu bez prítomnosti otca, ak by tieto stretnutia fungovali, mohlo by sa časom pristúpiť k tomu, že napríklad každý druhý víkend by mohla maloletá s matkou stráviť jeden celý deň (napr. v sobotu alebo v nedeľu od 9.00 do 17.00 hod.), ak by to fungovalo, postupne by sa mohlo prejsť aj na víkendové prespanie (č.l. 113). Znalec zároveň charakterizoval aj matku, o ktorej okrem iného uviedol, že sa prejavuje emočne výrazne, no pri tom je jej správanie menlivé, nestabilné, nevypočítateľné.... slabinu má v tom, že jej chýba „vnútorný pevný bod“, jej správanie je príliš ovplyvniteľné momentálnymi podnetmi a jej vnútornými impulzmi (č.l. 112).

20. Na návrh matky súd prvej inštancie uložil povinnosť doplniť znalcovi znalecký posudok, znalec si svoju povinnosť splnil a súdu prvej inštancie doručil 04.09.2018 v poradí druhý znalecký posudok, v ktorom je okrem iného konštatované, že matka sa k znalcovi nedostavila, z obsahu podaní otca je zrejmé, že matka pracuje v Rakúsku, na Slovensko chodíva nepravidelne, preto znalec vykonal znalecké dokazovania po vyšetrení dieťaťa, otca dieťaťa, s matkou hovoril telefonicky. Znalec poukázal na niektoré skutočnosti, ktoré možno považovať za „objektívne“ na strane matky. Podľa dostupných údajov nemá matka vyjasnený svoj vzťah k dcére, resp. svoju potrebu s ňou... Najskôr chcela dcéru do svojej starostlivosti, neskôr do striedavej starostlivosti a podľa poslednej informácie (telefonickej) jej už ide len o to, aby mohla u nej dcéra prespávať. Uvedené poukazuje podľa názoru znalca na nezrelosť matky, resp. je to v súlade s jej osobnostnými charakteristikami (koná podľa momentálneho nápadu, nemá pevný bod a pod...). Matka vo vzťahu k dcére koná podľa toho, čo ju momentálne napadne, resp. ako sa jej situácia mení a vysoko pravdepodobne nedokáže prispôbiť svoje konanie materským povinnostiam, resp. tieto nedokáže koordinovať (č.l. 333). Následne znalec hodnotí niektoré statusy matky a jej komentáre na rodinu otca na facebooku (č.l. 334) a uzatvára, že matka doteraz svoju úlohu rodiča nezvládla, resp. len s veľkými problémami. Vzhľadom na uvedené a s prihliadnutím ku skutočnosti, že matka sa dlhšiu dobu zdržiavala v Rakúsku a s dcérou sa nestretávala, znalec nedoporučoval styk s prespávaním u matky počas jej pobytov na Slovensku a doporučoval doterajší model stretávania sa matky s dcérou počas víkendov bez prespatia. Znalec v závere zdôrazňoval, že je potrebné, aby matka za dcérou chodievala pravidelne (č.l. 335).

21. V spise sa nachádza v poradí tretí znalecký posudok doručený súdu prvej inštancie 18.06.2019 (toho istého znalca), ktorý v znaleckom posudku vo vzťahu k úprave styku matky s dcérou okrem iného uvádza, že pri stretávaní sa dieťaťa s matkou je nevyhnutná pravidelnosť, resp. predvídateľnosť. Pre dieťa vo veku maloletej F. je určite vhodnejšie, aby sa s matkou stretávalo pravidelne, aj keď napríklad na kratšiu dobu, než náhle neočakávané a prípadne aj dlhšie (niekoľko dní...) kontakty... Dospelý by už mal istú nepravidelnosť a nevypočítateľnosť tolerovať, no u dieťaťa to nie je z hľadiska jeho vývinu vhodné a to najmä vtedy, keď sa to opakuje... pre znalca ostalo otáznne, či matka bude schopná si v záujme dieťaťa nájsť prácu a podriať sa istým pravidlám... znalec bol toho názoru, že dieťa by mohlo u matky aj prespať, malo by to najskôr začať tým, že u matky prespí jenu noc a po nejakom čase a bezproblémovom priebehu by sa to mohlo predĺžiť aj na dve noci, alebo neskôr na tri noci, aby bola matka s dcérou celý víkend (č.l. 459).

22. V spise sa nachádza záverečná správa neziskovej organizácie Kľúč, n.o. so sídlom v Bratislave (č.l. 378), v ktorej je okrem iného konštatované, že v rámci projektu ÚPSVaR Piešťany „Opatrenia na zabezpečenie vykonávania odborných metód na prispôbenie sa novej situácii v prirodzenom rodinnom prostredí alebo v náhradnom rodinnom prostredí“ bola v júni 2017 do projektu zaradená rodina maloletého dieťaťa (rodina K.). Organizácia s rodinou začala spolupracovať v apríli 2017, uskutočnili 20 návštev. S matkou maloletej nebola spolupráca tak intenzívna, nakoľko sa dlhšiu dobu zdržiavala v zahraničí. Viackrát za dobu trvania projektu menila zamestnanie aj miesto pobytu. Pri stretnutiach vždy načrtla plány do budúcnosti, čo sa týkalo bývania, alebo práce, ale pri ďalšom stretnutí už to bolo zase ináč. Matka verbalizovala záujem o dcéru, plánovala si s ňou budúcnosť, ale jej vyjadrenia väčšinou nekorešpondovali s reálnou situáciou, v ktorej sa nachádzala. Neustále zmeny bývania či zamestnaní organizácia nepovažovala za stabilné prostredie pre dieťa. Matka o dieťa prejavovala záujem telefonicky, často jej telefonovala, čím veľa krát narušovala program dieťaťa a dieťa s matkou odmietalo hovoriť. Ku koncu organizácia docielila u matky obmedzenie jej nekonštruktívnych telefonátov dieťaťu.

23. Otec vo vyjadrení k znaleckému posudku zo dňa 11.07.2019 (č.l. 483) okrem iného uviedol, že matka po stretnutí u znalca na jar 2019 za nasledujúce dva mesiace prišla za dcérou tri krát (05.06., 08.06. a 03.07.2019) a ďalších 20 termínov stretnutí, ktoré sa mohli uskutočniť podľa nariadeného predbežného opatrenia vynechala. Dňa 25.07.2019 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola vypočutá aj matka. Matka uvedené tvrdenia otca o vynechaní uvedených termínov stretnutí nepoprela na svoju obranu okrem iného uviedla, že naposledy sa s dcérou stretla minulú sobotu a v nedeľu už za ňou neprišla, lebo šla na rodinnú oslavu do V., nevedela sa zo V. do K. (miesto bydliska dieťaťa a otca) dostať a otec jej dcéru do V. odmietol priviezt' (č.l. 505). Na pojednávaní 25.07.2019 kolízny opatrovník apeloval na matku, aby dodržiavala termíny stretnutí, aby sa zabezpečila pravidelnosť stretnutí (podľa znaleckého posudku) a tým aj postupnosť pri rozširovaní styku, vyslovene matku žiadal, aby neodišla napríklad pracovať do zahraničia a neuvidí dcéru dlhšiu dobu a následne po návrate sa bude domáhať stretnutí s dcérou počas celého víkendu.

24. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o styku matky s maloletým dieťaťom rozhodoval podľa skutkového stavu zisteného ku dňu jeho rozhodnutia. Vyššie opísaný zistený skutkový stav vykonanými dôkazmi pred súdom prvej inštancie ku dňu rozhodnutia mu ale podľa názoru odvolacieho súdu neumožňoval upraviť styk dieťaťa s matkou s prespaním. Krátko pred vydaním rozsudku bolo nepochybné, že matka dieťaťa napriek skoro päťročnému trvaní sporu, po vypracovaní troch znaleckých posudkov v ktorých sa matka dozvedela, čo sa od nej očakáva, keď znalec v každom posudku opakovane poukazoval na nevyhnutnú potrebu pravidelnosti stretávaní sa matky s dcérou a predvídateľnosti matkinho správania sa, matka opakovane, po x-tý krát, za ďalšie dva mesiace po návšteve znalca pri vypracovávaní v poradí tretieho znaleckého posudku vynechala 20 možných stretnutí s dcérou, bez toho, aby na pojednávaní akýmkoľvek spôsobom zdôvodnila takéto svoje konanie nejakými objektívnymi dôvodmi. V takejto dôkaznej situácii bolo preto možné dospieť k záveru, že matka nie je schopná uprednostniť stretávanie sa s dcérou pred iným svojim programom a realizovať tak pravidelnosť stretnutí. Znalec v poslednom znaleckom posudku konštatoval, že pre dieťa vo veku maloletej F. je určite vhodnejšie, aby sa s matkou stretávalo pravidelne, aj keď napríklad na kratšiu dobu, než sú náhle neočakávané a prípadne aj dlhšie (niekoľko dňové) kontakty... Dospelý by už mal istú nepravidelnosť a nevypočítateľnosť tolerovať, no u dieťaťa to nie je z hľadiska jeho vývinu vhodné a to najmä vtedy, keď sa to opakuje...Uvedený záver súdneho znalca predpokladal, že je možné upraviť styk matky s dcérou s prespaním, ale za predpokladu, ak matka bude dodržiavať pravidelnosť stretnutí s dcérou, čím sa zabezpečí postupné rozširovanie styku aj s prespaním. Vykonaným dokazovaním však nebolo preukázané, že by bola matka schopná dosiahnuť v stretávaní sa s dcérou pravidelnosť a predvídateľnosť, preto nebolo možné dospieť k záveru, že maloleté dieťa môže u matky počas styku aj prespať, pretože na to nie je pripravené a nie je v najlepšom záujme dieťaťa vo veku maloletej F. aby ostávala s matkou po dlhších časových odstupoch na dlhšiu dobu, počas celého víkendu aj s prespatím. Je potrebné pripustiť, že takýto spôsob stretávania sa s päťročným dieťaťom nebude mať pozitívny vplyv na vývin dieťaťa, čo musí ustúpiť pred záujmom matky stretávať sa s dcérou aj s prespaním. Navyše je potrebné zdôrazniť aj fakt, že matka riadne nekomunikuje s otcom, dopredu mu vždy neoznamuje, kedy nepríde (čo matka na námietku otca nepoprela) a jej vopred neoznámene zrušenie styku negatívne vplýva na maloleté dieťa a predstavuje pre dieťa obrovské sklamanie, ktoré sa na stretnutie s matkou teší.

25. V prejednávanej veci, vzhľadom na individuálne okolnosti prípadu nebolo tiež správne, ak súd prvej inštancie upravil styk matky s dcérou počas prvých troch mesiacov v rozsahu dvoch dní počas soboty a nedele v nepárnom týždni a následne na tri dni, od piatku popoludní počas víkendu v nepárnom týždni v takej dôkaznej situácii, keď bolo evidentné, že matka nie je schopná dodržať termíny stretnutí podľa nariadeného predbežného opatrenia. Vo výroku rozsudku takýmto spôsobom pripustil zmenu, rozšírenie styku na základe neistých okolností, ktoré mali nastať v budúcnosti u matky bez akéhokoľvek reálneho predpokladu, že sa naplnia (pretože ako bolo vyššie uvedené, matka počas celého trvania sporu sa nebola schopná s dcérou stretávať pravidelne). Zmeniť súdne rozhodnutie (aj o styku rodiča s dieťaťom) je možné len v prípade, ak sa podstatným spôsobom zmenia pomery na strane rodiča a dieťaťa a v tomto konkrétnom prípade bolo len ťažko predpokladať, že po troch mesiacoch by došlo u matky k podstatnej zmene pomerov. Odvolací súd je (na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie) toho názoru, že najprv musí byť matka schopná preukázať, že sa s dieťaťom dokáže stretávať pravidelne počas určených dní bez prespatia a až keď dokáže zmeniť svoje správanie tak, aby sa stretnutia s dcérou uskutočňovali pravidelne počas primeranej doby, aby bolo dieťa pripravené na prespatie u matky, matka si môže podať návrh na zmenu styku (pokiaľ sa s otcom mimosúdne nedohodne na prespatí) a

jej návrhu môže byť vyhovené. Ide však o dlhodobejší proces, nestačí dodržiavať stretnutia len počas niekoľkých týždňov. Tiež je potrebné doplniť, že je nevyhnutné, aby matka každé stretnutie, na ktoré sa nedostaví, riadne odkomunikovala s otcom a vopred mu minimálne sms správou oznámila, z akého dôvodu nepríde na stretnutie aby otec následne mohol vysvetliť dcére, z akého dôležitého dôvodu sa matka na stretnutie nedostaví. Matka si musí uvedomiť, že v tejto situácii, ak myslí skutočne vážne, že dcéra je pre ňu všetkým, mala by v rámci hodnotového rebríčka dať stretnutia s dcérou na prvé miesto a celý svoj program prispôbovať stretnutiam s dcérou tak, aby svoj program vykonávala mimo termínov určených na stretnutia s dieťaťom. Odvolací súd nespochybňuje skutočnosť, že matka je pre dcéru rovnako dôležitá ako otec a je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa s matkou stretávalo v čo najširšom rozsahu, ale za predpokladu, že matka si uvedomí svoju zodpovednosť rodiča vo vzťahu k dcére, podriadi tomu svoje správanie, ktoré bude predvídateľné, čím matka preukáže, že úlohu rodiča zvláda.

26. Správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu potvrdzuje aj fakt, že otec v odvolaní poukázal na to, že matka dcéru nenavštevuje ani v čase, keď je na Slovensku (okrem toho ju nenavštevovala ani keď pracovala v Rakúsku). Matka po pojednávaní dňa 25.07.2019, na ktorom súd vyniesol napadnutý rozsudok a upravil styk matky s dcérou aj s prespatím, v nasledujúcom mesiaci po dcéru prišla jediný krát a to dňa 03.08.2019 a z vyšných 8 termínov opätovne vynechala, pričom otcovi ani nedala vedieť, že po dcéru nepríde a dcéra tak na matku vonku márne hodinu čakala. Vo všetkých prípadoch otec nakoniec musel matku kontaktovať a zisťovať, či príde alebo nie. Matka aj v tomto prípade tvrdenia otca nepoprela, k podanému odvolaniu sa nevyjadрила, navyše nepoprela ani tvrdenie otca, že mu telefonovala a informovala ho, že sa jej vyhráza ublížením na zdraví bývalý partner (prepustený z väzby) a má starosť o bezpečnosť dcéry. Počas odvolacieho konania sa s návrhom otca, aby súd neumožnil matke stretnutia s dcérou s prespaním pripojil aj kolízny opatrovník, ktorý v konaní chráni najlepší záujem maloletého dieťaťa.

27. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhovel čiastočne odvolaniu otca a upravil styk matky s maloletou F. spôsobom podobným, ako ho mala upravený doteraz predbežným opatrením Okresného súdu Piešťany č.k 13P/310/2015-217 z 10.02.2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/74/2017-271 z 31.05.2017 a umožnil sa matke stretávať s dcérou jednak v nepárny týždeň počas soboty a nedele od 10.00 hod. do 17.00 hod., t.j. o hodinu v širšom rozsahu ako doposiaľ a jednak v párny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. (tu odvolací súd zúžil možnosť stretnutí dieťaťa s matkou o dve stredy v mesiaci oproti predbežnému opatreniu z dôvodu, ak by otec plánoval s dieťaťom napríklad dovolenku, aby mu to úprava styku umožňovala). Odvolací súd umožnil matke stretávať sa počas vianočných a novoročných sviatkov každý rok tiež na niekoľko hodín tak, aby s dieťaťom v tieto sviatočné dni mohli byť obaja rodičia. Odvolací súd zatiaľ neumožnil matke stretávať sa s dcérou s prespaním, pretože matka nebola schopná dodržiavať pravidelnosť stretnutí, dieťa na takúto zmenu nebolo zatiaľ pripravené, ako to konštatoval a vyžadoval znalec v znaleckých posudkoch. Odvolací súd tiež zmenil miesto preberania dieťaťa matkou na styk, pričom ho prispôbil rozsahu zmeneného styku, matka si bude dieťa preberať u otca, keďže v čase, kedy budú stretnutia začínať, dieťa bude u otca. Pokiaľ súd prvej inštancie zamietol návrh matky na úpravu styku počas jarných a letných prázdnin, túto časť rozhodnutia odvolací súd považoval za správnu a v tejto zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

28. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy styku matky s maloletou dcérou F..

29. Aj keď súd prvej inštancie si o trovách prvoinštančného konania vymienil rozhodnúť samostatným uznesením, odvolaciemu súd nič nebránilo rozhodnúť o trovách odvolacieho konania v súlade s § 52 CMP.

30. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon

pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).